

Útnorðurparturin av Norðurlondum

Oddagrein

HESA vikuna hevur fundur verið í Norðurlandaráðnum. Fundurin hevur verið í finska høvuðsstaðnum Helsingfors.

SUM vanligt er hava eisini føroyingar verið við á fundinum. Tvs. landsstýrismenn og umboð fyri lögtingið.

BÆDI tey føroysku tingumboðini í Norðurlandaráðnum, Marita Petersen og Jørgen Niclassen tosaðu á fundinum og nomu har við spurningar, sum rætt er at triva í her eisini.

Í røðu síni fagnaði Marita Petersen um gongdina í Norðurlandaráðnum hetta seinasta árið. „Vestnordens Parlamentariske Samarbejdsråd“ gjordist hetta árið til „Vestnordisk Råd“ - Útnorðurráðið - og hevði tað havt møguleika at mæta sum eygleiðarar til tiltøk hjá Norðurlandaráðnum. Marita Petersen helt, at tað eigur at verða lagdur enn størri dentur á hetta forum. Hon helt annars, at fundurin gav eina eitt sindur avspektaða og reingjandi mynd av Norðurlondum í dag. Tosað verður sum um at Norðurlond bert er økið rúndan um Eystursjógvinn segði hon.

Í HESUM sambandi visti tingkvinnan á, at tað eisini er ein norðurlenskur heimur í Norðurlandshavi ella í Útnorði, sum tað verður nevnt. Hesin parturin er hóast lítið fólkasterkur tó stórur og telur 2/3 av øllum í norðurlenska økinum. Hetta økið er við síni vídd og ríkidømi ein sera týðningarmikil partur av Norðurlondum, sum ikki bara kann gloymast. Hetta var eisini nakað, sum hin føroyskir limurin, Jørgen Niclassen tók fram.

VIT kunnu ikki annað enn taka fult og heilt undir við teimum báðum føroysku umboðnum í Norðurlandaráðnum, tá hesi gera vart við, at tað eisini er ein norðurlenskur heimur uttan fyri Eystursjógvinn. Fyri okkum stendur tað eisini púra greitt, at so við og við, sum umheimurin og har eisini hini norðurlondini, av álvara fær eyguni upp fyri tí stóra ríkidømi, sum júst Útnorður eigur og goymur, so fer pípan at fáa annað ljóð. Tað áhugverda í hesum hopinum er tann sannroynd, at orðið ríkidømi hevur so nógv týðningar. Ein síðu av hesum er tann búskaparlaga, ein onnur tann mentanarlaga og menniskjansliga.

HUGSAD við um fiskastovnar, um mógulega olju- og gassríkidømið og ikki minst um tær stóru menniskjansligu ressursirnar, sum fólkini her eiga, so er talan um ein heimspart, sum uttan iva fer at hava stóran týðning fyri búskapin í heiminum sum heild, tá vit fara inn í næstu öld. Og hugsa vit um ta menniskjansligu og mentanarlaga síðuna, so ást her eisini stórt ríkidømi.

TAD er rætt at gera vart við miðjavnar og manglandi áhuga, men samtiðis er eisini rætt at takka hinum norðurlondunum kring Eystursjógvinn fyri teirra stóra og góða vilja at vera við til at verja og menna mentanina í Útnorði. Vit í Føroyum hava t.d. havt ómetaliga stóra nýttu og gleði av tí mentanarlaga samstarvinum, sum hevur verið og er. Og einki er at ivast í, at tað kanska nettup er við tí mentanarlaga samstarvinum sum grundarlag, at hesir partar av Norðurlondum fara at knýta tættari bond. Mentanin, sum er ein av berarum av okkara framkomnu vælferðarsamfeløgum, og sum byggir á okkara ymisku men kortini so nærtengdu mál, er tann brúgvinn, sum skal knýta umrøddu lond enn meira saman. Latið okkum sum føroyingar varðveita okkara sereykenni, latið okkum vera kritisk og fremja dialogin móttvegis umheiminum, men latið okkum eisini stiga fram og vera takksom fyri tað góða og positiva, sum er hent og hendir. Latið okkum vera opin fyri tí skilagóða og sunna, sum kemur uttanfrá, og her ikki minst frá hinum Norðurlondunum. Og tað, sum eisini er ómetaliga týðningarmikið: latið okkum ikki bara gerast nadvaskoðarar, tí tað finst eisini ein heimur fyri eystan. Baltiska víkan í næstum er gott dømi um, at vit eru á røttu kósini.

Sosialurinn

Viðmerking

Láglønarsamfelag Fólkaflöksins

Enn einaferð tónaði høvuðsideolog fólkaflöksins fram á sjónvarpsskíggjan, ein ideologi, ið setur Ísland sum fyrmynd, um okkara høvuðsvinna skal kunna klára seg uttan stuðul í framtíðini.

Ein kann spyrja seg sjálvan, um tað veruliga er so galið, at tað er ímóti betri vitandi, ella er tað beinleiðis at kasta føroyska veljaranum torvmöld í eyguni, at teir ferð eftir ferð koma fram við og gera Ísland til eitt láglønarpáráðið.

Tað er heilt einastandandi, at einasta argument, ið umboð fólkaflöksins hevði viðvíkjandi teirra láglønarpáráðið var, at við eini bruttoløn uppá kr. 7.000,-, hevði ein íslenskur lærari meira eftir aftaná skatt, ennein føroyskur lærari, heilt genialt.

Veruleikin er sjálvsagt ein heilt annar, tí sjálvt um Bjarni Djurholm helst er stinnur í bæði røknung og matematikk, so kann ein 2. klassa skúlanæmingur skjótt rokna út, at sjálvt við 30% í skatti, so verður nettolønin ca. kr. 5.000,- hjá hesum íslenska læraranum, og so lága nettoløn hevur eingin lærari í Føroyum.

Sostatt eru tað beinleiðis ósannandi, ið talsmaður fólkaflöksins bar fram í SvF mikukvøldið.

Tí passar tað sjálvsagt heldur ikki, tá tað í sama viðfangi verður ført fram, at íslendingar fáa meira fyri

teirra pening enn føroyingar, hvørki so ella so, tí prisurin á mati og nýtslulvørur í Íslandi er millum teir hægstu í Norðureuropa. Hartil kanst tú ikki fara inn í eina forrættning og keypa tær nøkur bilig útlendsk egg ella ein biligan útlendskan høsnaðing, tí so gott sum allar innflutningar av útlendskum matvørum er bannaður, í og við at Ísland er so gott sum sjálfvørð.

Sostatt ert tú noydd/ noyddur at gjalda tann pris, sum nú einaferð stendur á tí vøru, tú skalst keypa, sjálvt um prisurin er himmalhøgur. Flest allar føroyingar hava verið vitandi um, at fyri at lívjarga sær, hevur vanligi løntakarahúskið í Íslandi verið noytt ikki bara at hava tær lønir at klára seg figgarliga, nei, harafturat hevur verið neyðugt at havt eitt triðja starv eftir vanligi arbeiðstíð, soleiðis at arbeiðsdagurin hevur verið uppá 12-14 tímar.

Halda ideologarnir í fólkaflökkunum veruliga, at fyri tí um teir seta lønirnar niður, so fer margaripakk-in, mjólið, sukurið og annars allar tær innfluttu vørurnar til húsarhaldið tilsvarendi niður í prísi, sjálvsagt ikki.

Tí er alt hetta tosið um at bara vit fáa lønirnar niður, so skal vinnulívið nokk klára seg í kappingini við okkara grannalönd, órealistiskt. At tað í flestu førum hevur verið leiðslan á teim-

um ymsu virkjunum og fyrirkomnum, sum ikki hevur havt hegni eins og hon ikki hevur havt tað framskygni, ið skal til, tað verður ongantíð tikið upp á tungu, nei, sambært fólkaflökkunum er tað arbeiðarafjöldin, sum við sínum alt ov høgu lønum, ið er orsøkin til at skip og virkir ikki klára seg figgarliga.

Hvussu kann tað so bera til hjá summum reidarium at klára seg, hóast kostnaðarmikil skip og høgur lønir. P/F Vesturvón, sum kanska ikki hevur fingið eitt kløvið oyrta úr landskassanum, hevur seinastu 35 árin lagt ótalðar milliónir inn í landskassan og kommunukassarnar. Vit kunnu taka Kjartan Joensen, sum keypti nýmótans trolar og sum nú hevur bygt stásiligt virki, uttan nakran almennan stuðul. Vit kunnu nevna Tórshavnar Skipasmíðju, hvussu kann tað bera til, at Poul Mohr í kapping við tær

mest nýmótans skipasmíðjur í Norðureuropa hevur ikki bara lægsta boð, men so sanniliga eisini fyrsta floks arbeiði til settu tíðina o.s.fr. o.s.fr.

Eg vil ráða Bjarna Djurholm og hansara floksfeløgum at fara ein túr til Íslands, og gera seg kunnugar við tey veruligu viðurskifti, sum tann íslenski løntakarin livir undir nú í dag vit skriva 1997, istaðin fyri at misbrúka tann íslenska løntakaran í síni roynd at vinna sær atkvøður.

Teir hava annað uppi-borið, tí eftirhondini so eru íslendingar teir einastu av okkara grannatjóðum, sum veruliga hava stuðlað okkum, bæði í orði og verki.

Frank Davidsen

P.S. Bert eitt konkret dømi: Maður og kona við tveimum børnum, tey hava bæði fast starv, maðurin í Keypssamtøku, men fyri at klára tað figgarliga er maðurin aftan á at hava arbeiðið heilan dag, noyddur at vaska hvørt kvøld eftir arbeiðstíð í somu Keypssamtøku, sum hann dagliga starvast í um dagin.

Hvat so við øllum teimum, sum ikki hava møguleika at fáa annað starv eftir arbeiðstíð í láglønarpáráðinum hjá tí Føroyska Fólkaflökkunum?

Fulfiggjað útvarps-
og sjónvarpsskrá
hvønn fríggjadag

tíðindablaðið
sosialurinn

PIZZA-VINIR

Hevur tú hug at fáa eina ella fleiri PIZZA inn á gólv-ið, so ring tlf. 18866, og tú hevur PIZZA'ina innan ein tíma.

Vit í PIZZARIA royna altíð at hava kostnaðin so lágan sum møgult, soleiðis at kundin bert rindar 30 kr. fyri heimkoyringina. Hetta tilboð er tó bert galdandi fyri viðskiftafólk í Tórshavn.

Vit vóna, at hetta tilboð kemur væl við.

PIZZARIA
Tlf. 18866

Hártænastan
tlf. 10445 - 86445
Elin í Haraldsstovu
Torfingsgøta 3
Tórshavn
Koyrt verður eisini út á bygð